

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
31.1.2012
Taltionumero
118
Diaarinumero
3326/3/10

1 (7)

Asia Vammaispalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Helsingin hallinto-oikeus 25.8.2010 nro 10/0820/6

Asian aikaisempi käsittely

X:n sosiaalilautakunnan toinen aikuispalvelujen muutoksenhakujaosto on 8.12.2009 tekemällään päätöksellä pysyttänyt lautakunnan alaisen viranhaltijan 25.9.2009 tekemän päätöksen, jolla viranhaltija on hylännyt A:n hakemuksen porrashissin hankinnasta aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on hylännyt A:n valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 9 §:n 2 momentin mukaan kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammapalveluasetus) 12 §:n 1 momentin mukaan korvattavia asunnon muutostöitä ovat henkilön vamman tai sairauden vuoksi suoritettavat välttämättömät rakennustyöt kuten ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, kylpyhuoneen, WC:n ja vesijohdon asentaminen, kiinteiden kalusteiden ja rakennus- ja sisustusmateriaalien muuttaminen sekä vastaavat muut henkilön vakituksessa asunnossa suoritettavat rakennustyöt. Asunnon muutostyöksi katsotaan myös muutostöiden suunnittelu sekä esteiden poistaminen asunnon välittömästä lähiympäristöstä. Asetuksen 13 §:n mukaan suoritettaessa korvausta asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden tai laitteiden hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin pidetään vaikeavammaisena henkilöä, jolle liikkuminen tai muu omatoiminen suoriutuminen vakituksessa asunnossa tuottaa vamman tai sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia.

Lääkäriin 14.8.2009 päivätyssä lääkärintlausunnossa on todettu muun muassa seuraavaa: A:n perussairautena on synnynnäinen luustonhaurautauti (osteogenesis imperfecta). Luustonhaurauden seurauksena A:lla on ollut lukuisia luunmurtumia, minkä lisäksi hänelle on kehittynyt muun muassa nivelrikkoa. Ranteessa on instabiliteettia, jonka vuoksi A käyttää rannetukea ja johon harkitaan leikkaushoitoa. A:lla on ollut pitkään polvivaivoja, joita on hoidettu leikkauksilla. Lisäksi A:lla on muun muassa ollut yli 10 vuoden ajan vaikeita selkäkipuja vahva-asteiseen selän asentoryhtimuutokseen ja degeneraatioon liittyen. A kävelee onnaldellen oikeaa jalkaa kesäkuussa 2009 sattuneen polven vamman takia. Lausunnon mukaan A on oikeutettu kuntoutushoitoon ja häntä suositellaan vuotuiselle luustonhaurautautia sairastavien kuntoutuskurssille alan laitokseen 2 - 3 viikon ajaksi keväällä 2010. Lisäksi lausunnon A:lle suositellaan toiminta- ja liikuntakyvyn ylläpitämiseksi ja kotona selviytymisen tukemiseksi avosektorilla tapahtuvaa kuntoutushoitoa 50 kertaa vuodessa 45 - 60 minuuttia kerrallaan. A on liittänyt valitukseensa yhden sivun 22.9.2009 tehdystä kliinisestä tutkimuksesta annettusta lääkärintlausunnosta ja yhden sivun kuntoutuslausesta (kuntoutusaika 19. - 30.1.2009 ja 12. - 22.10.2009). Niiden mukaan A:lle on tehty joulukuussa 2006 leikkaus meningeooman vuoksi, minkä jälkeen hänellä on ollut kiertohuimausta. A:lla on ollut runsas lääkitys muun muassa kipuun.

A on muuttanut heinäkuussa 2008 hänen omaishoitajanaan toimivan puolisonsa kanssa tämän isältään perinnöksi saamaan rintamamiestalon. Talo sijaitsee rinnetontilla kahdessa kerroksessa. Uloskäynti talosta ja peseytymistilat sijaitsevat talon ensimmäisessä kerroksessa ja asuintilat toisessa kerroksessa. Talon ensimmäisen ja toisen kerroksen

välillä on jyrkät portaat. A on vuonna 2008 hakenut porrashissin kustannusten korvausta vammaispalvelulain nojalla. Viranhaltija ja jaosto olivat hylänneet A:n hakemuksen kustannusten korvaamisesta ja Helsingin hallinto-oikeus on 22.7.2009 antamallaan päätöksellä numero 09/0713/6 hylännyt A:n porrashissin kustannusten korvaamisesta tekemän valituksen. A on päätöksen jälkeen asennuttanut taloon porrashissin omalla kustannuksellaan.

Asiassa on kyse siitä, onko porrashissin hankkimisessa kyse vammaispalvelulain ja -asetuksen mukaisesta vamman tai sairauden johdosta A:n välttämättä tarvitsemasta toimenpiteestä, jotta hän suoriutuu tavanomaisista elämän toiminnoista. A:n esittämä ja muu asiakirjoista ilmenevä selvitys huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että A:n terveydentila ei ole ollut sellainen eikä siinä ole tapahtunut sellaisia muutoksia, että hän ei olisi suoriutunut päivittäisistä toiminnoista edellisessä asunnossaan. Edellisessä asunnossa olisi myös voitu tehdä mahdollisesti tarpeellisia muutostöitä. A on puolisonsa kanssa muuttanut omakotitaloon, jonka jyrkät portaat eivät olleet soveliaat A:lle hänen puutteellisen liikkumiskykynsä vuoksi. Tähän nähden hallinto-oikeus katsoo, että porrashissin hankkimisesta aiheutuneet kustannukset eivät ole sellaisia hänen vammastaan tai sairaudestaan johtuvia välttämättömiä kustannuksia, jotka olisi vammaispalvelulain nojalla korvattava. Jaoston päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden ja toisen aikuispalvelujen muutoksenhakujaoston päätökset kumotaan ja sosiaalivirasto määrätään korvaamaan porrashissin asennuskustannuksista ainakin puolet. Sosiaalivirasto on määrättävä karhentamaan pesutilojen lattia liukastumisriskin vähentämiseksi. Sosiaaliviraston toimihenkilöiden on myös toimitettava entisen asunnon katselmus ja varsinkin hissien mittaus sen toteamiseksi olisiko A voinut suoriutua kipsi jalassa pyörätuolissa istuen peseytymisestä ja asunnosta poistumisesta.

A ei voinut peseytyä entisessä asunnossa ammeen korkean laidan vuoksi ja hän olikin käynyt peseytymässä nykyisessä appensa aikaisemmin omistamassa asunnossa. Edellinen asunto ei olisi jatkossa sopinut muutenkaan A:n asunnoksi, koska pyörätuoli, johon hän joutuu turvautumaan ainakin ajoittain, ei mahtunut hissiin. Sosiaalivirasto ei ole ottanut huomioon entisen asunnon vammaisen henkilön liikkumiselle asettamia rajoituksia.

Nykyinen asunto on kaksikerroksinen. Pesutilat, sauna ja esteetön uloskäynti sijaitsevat alakerrassa. A suoriutuu jokapäiväisistä askareista porrashissin avulla. Ilman porrashissiä hän ei voisi peseytyä eikä olisi päässyt kipsi jalassa ulos. A ei voi kulkea asunnon jyrkissä portaissa sairauksien liikkumiselle aiheuttamien vaikeuksien vuoksi.

X:n sosiaalilautakunnan toinen aikuispalvelujen muutoksenhakujaosto on selityksessään uudistanut aikaisemmin esittämänsä. Porrashissin hankinta- ja asennuskustannuksiin ei ole myönnetty korvausta, koska muuttoa nykyiseen asuntoon ei voitu pitää vamman kannalta välttämättömänä.

A on antanut vastaselityksen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja asia palautetaan X:n sosiaalilautakunnan toiselle aikuispalvelujen muutoksenhakujaostolle porrashissin hankkimisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamista varten.

Perustelut

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 9 §:n 2 momentin mukaan kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen 12 §:n 1 momentin mukaan korvattavia asunnon muutostöitä ovat henkilön vamman tai sairauden vuoksi suoritettavat välttämättömät rakennustyöt kuten ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, kylpyhuoneen, WC:n ja vesijohdon asentaminen, kiinteiden kalusteiden ja rakennus- ja sisustusmateriaalien muuttaminen sekä vastaavat muut henkilön vakituisessa asunnossa suoritettava rakennustyöt. Asunnon muutostyöksi katsotaan myös muutostöiden suunnittelu sekä esteiden poistaminen asunnon välittömästä lähiympäristöstä. Asetuksen 13 §:n mukaan suoritettaessa korvausta asunnon muutostöistä sekä

asuntoon kuuluvien välineiden tai laitteiden hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin pidetään vaikeavammaisena henkilöä, jolle liikkuminen tai muu omatoiminen suoriutuminen vakituksessa asunnossa tuottaa vamman tai sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia.

Asiakirjoissa olevan lääkärin 14.8.2009 päivätyn lääkärinlausunnon mukaan A:n perussairautena on synnynnäinen luustonhauraustauti (osteogenesis imperfecta). Luustonhaurauden seurauksena A:lla on ollut lukuisia luunmurtumia, minkä lisäksi hänelle on kehittynyt muun muassa nivelrikkoa. Ranteessa on instabiliteettia, jonka vuoksi A käyttää rannetukea. Ranteen hoitoa leikkauksella harkitaan. A:lla on ollut pitkään polvivaivoja, joita on hoidettu leikkauksilla. Lisäksi A:lla on ollut yli 10 vuoden ajan vaikeita selkäkipuja vahva-asteiseen selän asentoryhtimuutokseen ja degeneraatioon liittyen. A kävelee ontuen oikeaa jalkaa kesäkuussa 2009 sattuneen polven vamman takia. Syyskuussa 2009 tehdystä kliinisestä tutkimuksesta annetun lääkärinlausunnon ja kuntoutuksesta laaditun selosteen mukaan A:lle on tehty joulukuussa 2006 leikkaus meningeooman vuoksi, minkä jälkeen hänellä on ollut kiertohuimausta. A:lla on lisäksi ollut runsas kipulääkitys.

A on vuonna 2008 muuttanut kerrostaloasunnosta nykyiseen hänen puolisonsa perintönä saamaan omakotitaloon. A ei ole voinut vammojensa ja sairauksiensa vuoksi käyttää kerrostaloasunnon pesutiloja, minkä vuoksi hän on jo tuolloin käynyt nykyisessä asunnossa peseytymässä. Kerrostaloasunnon pieni erillinen wc hankaloitti myös osaltaan asumista. Tämän lisäksi A ei voinut käyttää keittiön kiinteitä kalusteita selkäsairautensa vuoksi. Kerrostaloasunto oli A:n liikkumisenkin kannalta hankala, koska esimerkiksi rollaattori ei mahtunut rakennuksen hissiin. A:n muuttoa kerrostaloasunnosta omakotitaloon voidaan pitää A:n ja hänen puolisonsa elämäntilanteesta johtuvana ratkaisuna. Muutolla sellaisenaan ei ole merkitystä harkittaessa sitä, onko A:lla oikeutta saada vammaispalvelulain mukaista korvausta, kun otetaan lisäksi huomioon, ettei kerrostaloasunnossa ollut tehty asunnonmuutostöitä.

Korkein hallinto-oikeus katsoo A:n terveydentilasta saatu selvitys ja muut asiakirjoista saatavat seikat huomioon ottaen, että muutto kerrostaloasunnosta omakotitaloon on ollut perusteltua ja että A tarvitsee porrashissiiä välttämättä suoriutuakseen tavanomaisista elämäntoiminnoista. Porrashissin hankkimisesta aiheutuneet kustannukset ovat siten A:n vammasta tai sairaudesta johtuvia välttämättömiä kustannuksia, jotka X:n kaupungin on vammaispalvelulain nojalla korvattava. Tämän vuoksi hallinto-oikeuden ja jaoston päätökset on kumottava ja asia palautettava jaostolle korvauksen määräämistä varten.

Korkein hallinto-oikeus toteaa vielä, että A:n hakemus pesutilan lattian karhennuksesta tulee ottaa erikseen ratkaistavaksi.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Pirkko Ignatius

Matti Pellonpää

Timo Viherkenttä (t)

Alice Guimaraes-Purokoski

Tuomas Lehtonen

Asian esittelijä,
oikeussihteeri Kari Nieminen

Jakelu

Päätös

A, maksutta

Jäljennös

Helsingin hallinto-oikeus

X:n sosiaalilautakunnan toinen aikuispalvelujen muutoksenhakujaosto